

Otázka: Konfucianismus

Předmět: Základy společenských věd

Přidal(a): Tete

Konfucianismus se systémem myšlenek a názorů založených na učení Konfucia, mudrce žijícího v letech 551 až 479 př. n. l., který patří k nejuctívanější postavě čínské historie a je mu přisuzován titul První učitel. Konfucius pocházel z chudlé šlechtické rodiny, zastával větší i menší úřednické funkce a založil školu. Podle tradice měl 3000 žáků, z nichž se přes 70 stalo významnými filozofy a politiky. Věnoval se otázkám politiky, etiky, a etikety. Studoval klasické knihy, které obsahovaly myšlenky staré čínské ideologie a osobitou interpretací z nich vytvořil vlastní filozofii „konfucianismus“.

Jeho učení vycházelo z odkazu minulosti. Učil morálnímu kodexu založenému na etice, humanitě a lásce. Základem konfucianismu byla vždy idea, že lidé mají žít v harmonii s druhým a s přírodou. K dosažení těchto cílů doporučoval Konfucius systém mezilidských vztahů a dobré vlády. Zabýval se i otázkami rodiny, která byla v Číně považována za primární společenskou jednotku. V Číně se konfucianismus stal státním náboženstvím a položil tak základy Čínského vzdělávacího systému, který přetrval 2 tisíce let. Konfucianismus působil jako sjednocující a stabilizující prvek a zůstal během dlouhé čínské historie společenským a vládním ideálem.

Někteří historikové tvrdí, že konfucianismus není v žádném případě náboženství. Charakterizují ho jeho systém etických hodnot, jako formu čínského humanismu. Pravou podstatou konfucianismu musíme hledat v odlišném pohledu Číňanů na náboženství. Konfuciánci vidí náboženství jako způsob vzdělávání, a vidí v něm možný způsob jak vštípit lidem morální hodnoty. Ve 20. Století ztratil konfucianismus své vyjmečné postavení. (Poslední císař byl v roce 1911 zbaven trůnu, Čína se pustila do procesu modernizace a po vítězství komunismu v roce 1949 začala čínská vláda usilovat o likvidaci konfucianismu).

• KONFUCIANISMUS SE STÁVÁ DOKTRÍNOU:

Konfuciovy názory byly vysvětleny jeho následovníky v knize „Besedy a soudy „. Podle Konfucia určuje osud člověka „nebe“ a to, že se lidé dělí na urozené a nízké, není možno změnit. Mladší se musí bez reptání podřídit staršímu a ten, kdo stojí níže, tomu, kdo stojí výše. Zřejmým následovníkem Konfucia je Mencius, který spojuje socialní nerovnost a nebeskou vůlí. Mnohem více je nakloněn lidské přirozenosti. Jiný Konfuciův přívrženec Sún-c', vytvořil materialistické učení, podle něhož nebe je součástí přírody a nemá vědomí. Určujícím směrem konfucianismu však bylo ospravedlňování nadvlády privilegovaných tříd a vychvalování nebeské vůle, což se stalo základem k vytvoření konfuciánské ortodoxní doktríny. V 11. až 12. století získává konfucianismus filozofické zdůvodnění v tzv. neokonfucianismu, který učil, že ve věcech jsou dva základy , rozumový základ, který je tvůrčí silou a pasivní hmota . První vytváří v člověku kladné vlastnosti , usiluje o dobro. Druhý vytváří v člověku záporné vlastnosti a poddává se pokušení smyslů. Tento směr přiblížil konfucianismus prostému lidu.

• VLIV A ŠÍŘENÍ KONFUCIANISMU:

Konfucianismus zapustil kořeny jako národní víra nejen v Číně, ale také v okolních státech, jako byly Vietnam, Korea a Japonsko. Konfuciánský řád kladl důraz na hierarchii vztahů. Na

jeho vrcholu stála Čína. Ostatní země byly podřízené a musely platit tributy. Na oplátku dostávaly dary.

• KONFUCIÁNSKÁ LITERATURA:

Pět „klasických knih“ zajímá v čínské a východoasijské literatuře unikátní místo. Jsou považovány za základní text konfucianismu. Podle tradice je sestavil Konfucius. Pocházejí ze starověku, ale v průběhu let k nim bylo připisováno. Mezi další knihy konfuciánské literatury patří Kniha písní, Kniha obřadů, Kniha dokumentů, Letopisy Jara a podzimu, Kniha proměn, Čtyři knihy, Hovory, Konfuciánský kodex válečníka, Konfuciánské rady ženám a Cesta středů.

• KONFUCIANISMUS VE 20. STOLETÍ:

Po nástupu komunismu bylo učení potíráno. Útok proti Konfuciovi a jeho učení byl veden na všech frontách. Byl veden útok na tradiční systém čínské rodiny. Maova touha zničit tradici se zvrhla v ničení a pálení knih. Po Maově smrti přestalo učení a dokonce dochází k podpoře odkazu a dědictví čínské civilizace.

Mimo území Číny se považováno konfucialistické učení za smysluplnou a živoucí civilizaci 20. Století. Poukazují na duchovní hodnoty a etický přínos tohoto učení.

Konfucianismus je více než pouhý historický artefakt. Jeho hodnoty jsou například hnacím motorem a silou ekonomického Japonska. Uznávat autoritu je zde normou. Lidé pilně pracují a filozofií jejich práce je jejich spolupráce. Konfuciánská rodina je stále vzorem pro harmonickou rodinu (Úcta k předkům, k rodičům, atd.).

Konfucius promlouvá i dnes, když nabádá, že při řešení společenských problémů by lidé měli začít především u sebe. Konfucianismus si stále udržuje svou morální sílu.

Bibliografie

HOOBLER, Thnomas, HOOBLER, Dorothy. (1997). *Konfucianismus*. (P. JEŘABKOVÁ, Překl.)
Praha: NLN, s. r. o. 129 s. ISBN 80-7106-19